

PRASĪBAS PIETEIKUMA KVALITĀTE

QUALITY OF CLAIM APPLICATION

Mārcis Krūmiņš, *Mg. iur.*

LU Juridiskās fakultātes lektors

Summary

The quality of a claim application is related to many different factors. The first is knowledge of the specific branch of civil law. The second is acting in good faith when preparing the claim. The aforementioned prerequisites are fundamental for the preparation of a claim of quality. The absence of the aforementioned circumstances can and often does lead to a negative outcome for the plaintiff in the trial. At least it should be so.

It cannot be denied that the responsibility for a high-quality claim lies with the plaintiff, who goes to court to defend his or her violated rights. Will a poorly prepared claim, if it contains procedural errors, be considered in court? This is the responsibility of the court. There should be no situations where the court, seeing procedural violations, accepts a claim.

There is no single standard for the content of a claim. In each branch of civil law, the presentation of the circumstances and the evidence presented and their extent vary. This must be taken into account when preparing the claim.

Atslēgvārdi: prasības pieteikums, kvalitāte, zināšanas, godprātīga rīcība

Keywords: claim, quality, knowledge, fair action

Ievads

Prasības pieteikums civillietā un tā sagatavošana lielākai daļai juristu šķiet pašsaprotama un ļoti vienkārša pati par sevi. Tā uzskata arī liela daļa sabiedrības locekļu, kuriem nav bijusi saskare ar prasības pieteikuma sagatavošanu tiesām un tā iesniegšanu. Te gan uzreiz jāatzīmē, ka dažādās lietu kategorijās prasības pieteikuma sagatavošanai nepieciešamas atšķirīgas zināšanas (prasmes). Pirmkārt, tās ir zināšanas noteiktā civiltiesību sfērā. Likums nosaka visiem vienādas pamatprasības pieteikumā norādāmajiem jautājumiem. Civilprocesa likuma 128. pants ir plašs un apjomīgs, un prasības pieteikumā ietverami pamatjautājumi. “Civilprocesā tiek aizstāvētas subjektīvās materiālās tiesības, atjaunotas traucētās tiesības un dažreiz arī apliecināta zināmu civiltiesību pāreja no vienas personas uz otru.”¹ Civilprocesa likuma komentāros ietvertā informācija attiecībā uz prasības pieteikumu ir salīdzinoši neliela. Pamatota ir atziņa, ka “[..] nav noteikts, ka prasības pieteikumam jābūt uzrakstītam atbilstoši kādam noteiktam paraugam, bet to vēlams izkārtot loģiskā

¹ Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: autora izdevums, 1933, 15. lpp.

pārskatāmā secībā”². Turpat tālāk ir norādīts, “[...] no tā, cik juridiski kvalitatīvi tā sagatavota, lielā mērā atkarīgs labvēlīgs spriedums”³. Pētot prasības pieteikuma kvalitātes jautājumu, autors secina, ka apskatāmais jautājums ir ievērojami plašāks un apjomīgāks nekā šī raksta apjoms. Rakstot prasības pieteikumu, izvērtējami tādi jautājumi kā prasītāja tiesības celt prasību, atbildētāja noteikšana, prasības pieteikumā lietotā terminoloģija, prasības priekšmets un pamats, prasības pieteikumā minēto apstākļu pierādījumu bāze un vēl citi jautājumi. Šī iemesla dēļ rakstā tiks aplūkoti tikai daži jautājumi, kas skar minēto tēmu.

Primārie jautājumi

Prasības pieteikumu ir tiesīga iesniegt jebkura persona, kuras tiesības ir skartas. To nosaka likums: “Katrai fiziskajai un juridiskajai personai (turpmāk – persona) ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.”⁴ Pirms prasības celšanas izvērtējams ir jautājums, vai prasītājam vispār ir tiesības vērsties tiesā. To vistiešākā veidā ietekmē dažādi faktori. Pie tiem jāpieskaita – tiesību aizskāruma esamība, likumisko interešu esamība, laika noilguma jautājums un citi. Jautājuma nozīmīgums atspoguļojas arī tiesu judikatūrā, kurā norādīts, ka, “[...] iztulkojot minēto normu sistēmiski jeb kopsakarā ar šā likuma 23. panta pirmās daļas pirmo teikumu (visi civiltiesiskie strīdi ir pakļauti tiesai, ja likumā nav noteikts citādi) un 127. panta pirmo daļu (tiesības celt tiesā prasību, lai aizstāvētu savas aizskartās vai apstrīdētās civilās tiesības ir personām, kurām piemīt civilprocesuālā rīcībspēja), secināms, ka tiesas aizsardzību likums garantē ikvienai personai, kuras tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses ir aizskartas vai apstrīdētas”⁵. Minētais ir jāizvērtē prasītājam, sagatavojot prasības pieteikumu tiesai. Ja prasītājam nav minēto tiesību, prasība tiks noraidīta un prasītājs lieki būs iztērējis savu laiku un līdzekļus. “[8.1] [...] Tā Senāts ir atzinis, ka atzišanas prasību, ņemot vērā tās juridisko būtību un mērķi, var celt vienīgi līdz tiesību aizskāruma izdarīšanas brīdim, tāpēc atzišanas prasībai vairs nav vietas, ja atbildētājs jau ir aizskāris to tiesību, kuras atzišanu prasītājs būtu varējis lūgt ar prejudiciālo prasību. Gadījumā, ja prasības pieteikumā prasītājs apgalvo, ka viņa subjektīvās tiesības atbildētājs jau ir aizskāris, tad prasītājam jāceļ nevis atzišanas prasība, bet gan izpildīšanas jeb piespriešanas prasība [...]”⁶ Laiks, kad prasība ir ceļama, ir prasītāja brīva izvēle. Jāizvērtē notikušie notikumi, jautājums par noilguma iestāšanos vienas vai otras procesuālās darbības veikšanai. Kā redzams no minētā piemēra, prasības celšanu ietekmē praktiskie notikumi un noilgums, pēc kura prasība vairs nevar tikt celta. Apskatītajā lēmumā LR AT Senāts ir precīzi norādījis, ka, “[...] izlemjot jautājumu par prasības pieteikuma pieņemšanu un civillietas ierosināšanu, tiesnesim jāpārbauda,

² Civilprocesa likuma komentāri, 1. daļa. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011, 321. lpp.

³ Turpat, 323. lpp.

⁴ Civilprocesa likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/50500-civilprocesa-likums> [aplūkots 22.03.2025.]

⁵ LR AT Civillietu departamenta 26.04.2018. spriedums lietā Nr. SKC-36/2018. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs> [aplūkots 22.03.2025.]

⁶ LR Senāta Civillietu departamenta 16.12.2021. lēmums lietā Nr. SKC-1257/2021. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs> [aplūkots 15.03.2025.]

vai attiecībā uz prasību, ievērojot tās priekšmetu, prasītājam ir prasības tiesības. Atzīstot, ka prasītājiem ir prasības tiesības uz visiem prasības pieteikumā ietvertajiem prasījumiem, nevar vienlaikus atzīt, ka prasības tiesības nav, jo prasība celta pret neīsto atbildētāju”⁷. Judikatūrā atrodami piemēri pamato tikai to, ka prasītājs, sagatavojot prasību tiesai, nav izvērtējis būtiskus jautājumus, kas attiecināmi uz prasības pieteikuma kvalitāti. Grūti iedomāties, ka prasības, kur prasītājam nav prasījuma tiesību, nonāk LR AT Senāta lietu izskatīšanas jautājumu lokā.

Ne mazāk nozīmīgs ir jautājums par prasības pieteikumā izmantoto terminoloģiju. Pirms vairākiem gadu desmitiem par šo jautājumu nebija jārūnā, bet, kā rāda judikatūra, tas kļūst aktuāli. Tas norāda uz neprecizitāšu palielināšanos prasības pieteikumos. Neprecizitātes izraisa juridiskas sekas un var būt par pamatu prasības pieteikuma noraidīšanai. Civilprocesa pamatfunkcija ir noteikt lietas formālo lietu vešanas kārtību. Viena no formālajām prasībām, kas nav likumos noteikta, bet atbilst loģikas likumiem, ir precīzas terminoloģijas izmantošana, sagatavojot prasības pieteikumu tiesai. Tā, piemēram, mantojuma jautājums. “Jau 1937. gadā, pirms Latvijas Civillikuma spēkā stāšanās, tika uzvērts, ka pie tā izstrādāšanas ir ticis izvirzīts jautājums par terminoloģiju, norādot, ka termins “neatraidāmie mantinieki” ir neprecīzs un neatbilst jēdzienā ietvertajai būtībai. [...] Tāpēc nevietā ir termins “neatraidāmie mantinieki”, kurš nav pieskaņots materiālo neatņemamās daļas tiesīgo būtībai.”⁸ Terminoloģijas neprecizitātes ne tikai var, bet arī noved pie prasību noraidīšanas un nopietnu materiālu zaudējumu radīšanas prasītājam. Tieši tāpēc ir tik būtiski, sastādot prasības pieteikumu, pievērst uzmanību visām niansēm, kas saistītas ar tā sagatavošanu. Prasības pieteikuma sagatavošanā nemēdz būt mazsvarīgu jautājumu.

Daži aspekti

Judikatūrā ir nostiprināts, ka “[...] tiesas spriešanas pamatzdevumu – atrast taisnīgāko un lietderīgāko strīda risinājumu – nevar atzīt par izpildītu tad, ja spriedumā izdarītie secinājumi netiek balstīti uz apstākļu, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, vispusīgu pārbaudi un pušu iesniegto pierādījumu juridisko novērtējumu, kā to prasa Civilprocesa likuma 8., 97. panta un 193. panta piektās daļas normās ietvertie priekšraksti”⁹. Lai tiesa varētu izvērtēt un atrast lietderīgāko risinājumu, viens no prasības pieteikuma kvalitātes rādītājiem ir patiesības teikšana, lai arī ne vienmēr tā ir ļoti patikama prasītājam. Apskatot prasības pieteikuma kvalitātes jautājumu, nevar nerakstīt par tādiem prasības pieteikumiem, kuros prasītājs apzināti noklusē patiesos apstākļus un izvairās par tiem rakstīt prasības pieteikumā. Viens no raksturīgākajiem piemēriem ir laulības šķiršanas prasības, kuros prasītājs nereti nenorāda apstākli, ka pastāv strīds par īpašumu un tā dališanu, lai tikai iesniegtu prasību tiesā. Prasītājs, sastādot šādu prasības pieteikumu un zinot, ka pusēm ir strīds par mantu, faktiski apzināti sniedz nepatiesu informāciju tiesai un izvairās no valsts nodevas samaksas.

⁷ LR Senāta Civillietu departamenta 16.12.2021. lēmums lietā Nr. SKC-1257/2021.

⁸ Sk.: Lange V. Neatraidāmi mantinieki pēc jaunā Civillikuma. Rīga, 1937, 3.–4., 18.–19. lpp.
LR AT Civillietu departamenta 16.12.2024. spriedums lietā Nr. SKC-38/2024. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs> [aplūkots 18.03.2025.]

⁹ Turpat.

Tas izpaužas šādi: prasītājs vēršas tiesā ar prasījumu par laulības šķiršanu un norāda, ka uzskata, ka strīds par īpašuma sadali nepastāv. Tai pašā laikā prasītājs ļoti labi apzinās, ka manta vai zināma tās daļa ir iegūta laulības laikā par abu laulāto naudu un/vai ieguldītajām darbībām. Tas tiek darīts, lai prasītājs izvairītos no valsts nodevas samaksas. Bet vai tas atbilst patiesības paušanas pienākumam, kas noteikts Civilprocesa likuma 9.¹ pantā? Atbilde ir – NĒ! Šāda veida rīcību nedrīkstētu traktēt kā godprātīgu rīcību no prasītāja puses. Lai nerastos šāda veida situācijas, prasības pieteikumiem laulības šķiršanas lietās būtu ieviešama prakse, ka prasītājs tiesai jau sākotnējā prasībā norāda visus īpašumus, kas ir iegūti laulības laikā, kā arī pamatojumu tam, kāpēc prasītājs uzskata, ka minētie īpašumi nepakļaujas laulāto mantas sadalei. Autors saprot, ka šāda veida ierosinājums izraisītu daudzu autoru iebildumus, taču par to būtu vērts diskutēt, kas nav šī raksta uzdevums. Minētais piedāvājums dotu tiesnesim priekšstatu par situāciju, kāpēc laulību nav bijis iespējams šķirt notariālā kārtībā, kā arī dotu tiesnesim iespēju izvērtēt prasības pieteikuma sākotnējo atbilstību likumā noteiktajām prasībām. Vienlaicīgi neradītu situāciju, ka prasītājs, pastāvot laulāto mantas sadales strīdam, izmantojot likuma robus, tiesai sākotnēji sniedz apzināti nepatiesu informāciju par pušu strīda neesamību mantiskajos jautājumos. Patiesības teikšanas pienākums ir neatraujami saistīts ar prasības pieteikuma kvalitāti.

Lai tiesa varētu pārbaudīt prasības pieteikumā minētos apstākļus, pašā pieteikumā ir jābūt pievienotiem pierādījumiem, kas apstiprina tajā rakstīto. “[..] [6.1] Prasības pieteikuma saturam izvirzītās prasības reglamentētas Civilprocesa likuma 128. panta otrajā daļā. Līdztekus citai šajā procesuālajā tiesību normā minētajai informācijai prasības pieteikumā ir jānorāda prasījumi (7. punkts), tāpat arī ziņas par personu (personām), pret kuru prasījumi ir izvirzīti (1.² punkts). Minētās ziņas prasības pieteikumā norāda prasītājs, kas atbilst dispozitivitātes principam, ar kuru saskaņā tikai prasītājam ir tiesības izlemt, kādus prasījumus ietvert prasībā un pret kuru personu tos vērst.”¹⁰ Minētais tiesas konstatējums nav pretrunā ar patiesības paušanas pienākumu un lietas ekonomijas principu. Autora ieskatā, nedrīkstētu sajaukt divus savstarpēji nesaistītus jautājumus – prasījumu, ko prasa prasītājs, un konkrētās situācijas apstākļu aprakstu un pievienojamos pierādījumus. Apstākļu apzināta noklusēšana ir uzskatāma par patiesības paušanas pienākuma pārkāpšanu, un tas ir izvērtējams tiesā procesa laikā. Negribētos ticēt, ka prasītājs tiesā celtu prasību, ja zinātu to, ka, izskatot lietu, tiesa var konstatēt, ka prasītājs sākotnēji prasības pieteikumā noklusējis apstākļus, kuri viņam bija zināmi un ir būtiski lietas taisnīgā iztiesāšanā.

Prasījums vai prasījumi tiek balstīti uz pierādījumiem, kas ir iesniedzami, lai prasītājs varētu pamatot savus prasījumus. “[..] Kā, skaidrojot Civilprocesa likuma 128. panta saturu, atzīts tiesību doktrīnā, [..] prasības priekšmets ir nevis lūgums noskaidrot kādas strīdīgas attiecības saturu vispār, bet gan prasījums par to, kā ar tiesas nolēmumu novērst materiālo tiesību aizskārumu”¹¹. Lai prasītājs varētu pierādīt savu tiesību aizskārumu, prasības pieteikumā ir jānorāda tie pierādījumi,

¹⁰ LR Senāta Civillietu departamenta 16.12.2021. lēmums lietā Nr. SKC-1257/2021. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs> [aplūkots 22.03.2025.]

¹¹ LR AT Civillietu departamenta 29.09.2017. spriedums lietā Nr. SKC-160/2017. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs> [aplūkots 22.03.2025.]

kas pierāda prasītāja minētos apgalvojumus. Notikumu secība ir prasības pieteikuma sagatavošanas kvalitātes jautājums.

Minētais atspoguļojas darba strīdos. Judikatūrā atrodams tiesas nolēmums, kurā minēts: “[...] Kā konstatējusi gan pirmās, gan apelācijas instances tiesa, atbildētājam bija iespēja piedāvāt prasītājam citu darbu ar vieglākiem darba apstākļiem, taču ar zemāku atalgojumu. Lietas materiālos nav atrodami pierādījumi tam, ka darba devējs būtu prasītājam piedāvājis veikt citu darbu, brīdinot par zemāku atalgojumu, un ka viņa atteikties no kādas citas piedāvātās vakances.”¹² Minētais raksturo prasības pieteikumā minēto apstākļu secīgu izklāstu par darba devēja rīcību, norādīšanu uz pienākumu neveikšanu, kas vēlāk ietekmēja gala spriedumu.

Līdzīga situācija ir par pierādījumiem un to iesniegšanu. Tas attiecas uz visām lietu kategorijām. Prasītājs, veicot noteiktas darbības, neredzēja, ka tiek filmēts. “[...] Atbildētāja nolūkā pierādīt [pers. E] patieso gribu attiecībā uz viņa vārdā realizētajām prasības tiesībām, lai tiesa varētu gūt realitātei atbilstošu priekšstatu par pagātnes notikumu gaitu tiktāl, ciktāl tas kopā ar citiem pierādījumiem lietā ļautu izpildīt Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā paredzēto prāvnieka pienākumu pierādīt saistību izpildes ierunu, lūdza pievienot lietai datu nesēju ar rakstveida pierādījumu – audiovizuālo ierakstu.” Tiesa spriedumā norādīja, ka nav ievērota faktu fiksācijas kārtība. Turpat tālāk tiesa atzīmēja, ka “[...] rakstveida pierādījumam, par kādu atzīstams audiovizuālais ieraksts, Civilprocesa likums šādu pieļaujamības kritēriju nenoteic”¹³. Zvērināta tiesu izpildītāja klātbūtne audiovizuālā ieraksta fiksēšanai nav obligāta. Minētais apliecina, ka prasības pieteikumam un arī iebildumiem uz prasību ir pievienojami pierādījumi, kas apliecina apstākļu pastāvēšanu. Uzskaitījumu varētu turpināt, taču tas ir plašāka pētījuma jautājums, un prasības pieteikumā iekļaujamo apstākļu aprakstam būtu jābūt atbilstoši lietu kategorijai, izmantojot likumā minētos pamatnoteikumus.

Prasījumu sadaļa

Prasības pieteikuma kvalitāte ir tiesā sagaidāmā rezultāta pamats. Te vēlētos minēt dažus piemērus, kas radījuši vairāk jautājumu, nekā varētu sniegt atbildes.

Tā kā neiespējami ir precīzāk pateikt un aprakstīt konkrēto situāciju, citējums būs salīdzinoši garš, jo tas ir ņemts no tiesu nolēmumu arhīva. Spriedumā lasāms: “[...] Tādējādi nav iemesla šaubām par to, ka prasība celta uz dažādiem pamatiem un katram no tiem ir savs pierādīšanas priekšmets, atšķirīgi (atkarībā no piemērojamās tiesību normas tiesiskā sastāva) noskaidrojamie apstākļi.” Nav šaubu, ka prasītājs var pieteikt vairākus prasījumus, taču tiem ir jābūt savstarpēji saistītiem, ne pretējiem un balstītiem uz izslēdzošiem pamatiem. “[...] No Civilprocesa likuma 131. panta pirmās daļas normām nepārprotami izriet, ka pirmās instances tiesas tiesnesim, lemjot jautājumu par prasības pieteikuma pieņemšanu, primāri jāpārlicinās, vai nepastāv kādi šķēršļi pieteikuma pieņemšanai un civillietas ierosināšanai. [...] Viens

¹² LR Senāta Civillietu departamenta 27.02.2020. spriedums lietā Nr. SKC-181/2020. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 21.03.2025.]

¹³ LR Senāta Civillietu departamenta 29.06.2022. spriedums lietā Nr. SKC-63/2022. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs> [aplūkots 22.03.2025.]

otru izslēdzošu prasījumu nepieļaujamību un aicinot izšķirties, kādu konkrēti aizskarto tiesību novēršanu prasītāja vēlas panākt (prasības pamata un priekšmeta noteikšana atbilstoši dispozitivitātes principam, kas darbojas civilprocesā, ir prasītāja prerogatīva).”¹⁴ Var tikai piebilst to, ka, rakstot prasības pieteikumu, kurā minēti vairāki prasījumi, ikvienam ir pienākums izvērtēt, vai pieteiktie prasījumi nav savstarpējā pretrunā, kā arī neizslēdz viens otru. Šāda veida prasījums nepārprotami noved pie prasības pieteikuma noraidīšanas, jo tiesa nav un nevar būt tā institūcija, kura nosaka, kurš ir prasījums, ko prasītājs vēlas, lai tiesa apmierina.

Ka pieteiktais prasījums, kas rakstāms pēc prasības pieteikumā minētajiem vārdiem “Lūdzu tiesu”, ir būtisks jautājuma izlemšanā pēc būtības, redzams no tiesu nolēmumiem un judikatūrā iekļautajiem un izlasāmajiem spriedumiem. Vienā no spriedumiem varam lasīt: “[...] Augstākā tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējams nedalāms izpildījuma priekšmets. Atbildētāji nav kopīgi uzņēmušies saistību pret prasītāju, un nav tiesiska pamata viņus atzīt par kopparādniekiem vai solidāri saistītiem Civillikuma 1674. panta izpratnē. Turklāt ir pamats piekrist apelācijas instances tiesas izteiktajam viedoklim, ka nav speciālās tiesību normas, kuras paredzētu dzīvokļu īpašnieku un dzīvokļu īpašnieku biedrības solidāru atbildību par zaudējumiem kādam citam dzīvokļa īpašniekam, kuram nodarīti dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē pieņemto lēmumu rezultātā. [...] savukārt prasības pieteikumā ietvertais lūgums atlīdzināt zaudējumus solidāri ir attiecināms uz zaudējuma atlīdzināšanas veidu un kā tāds par prasījumu Civilprocesa likumā 128. panta izpratnē nav atzīstams.”¹⁵

Nosauktie piemēri liecina par to, ka, sagatavojot prasības pieteikumu tiesai, būtiski ir visi prasības pieteikuma aspekti. Ikvienu neprecizitāte, apzināti prettiesiska rīcība var novest pie tā, ka prasības pieteikums vai nu tiks noraidīts pilnībā, vai arī tiks apmierināts daļā, bet ne apmērā, kurā vēlas prasītājs.

Nobeiguma vietā

Ne mazāk svarīgs un būtisks ir jautājums par tiesu, kurā tiek celta prasība. Lielākajā daļā gadījumu tā ir tiesa pēc atbildētāja deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās personas reģistrācijas adreses, bet likums paredz arī prasības pieteikumu celt citā – Civilprocesa likuma vai Regulu noteiktajā kārtībā, vai ievērot atsevišķu lietu kategorijās noteikto kārtību. Lēmums, kurā tiesā ceļama prasība, ir saistīts ar prasības pieteikuma kvalitātes jautājumu. Minēšu tikai vienu piemēru: “[...] [8.2] Pārsūdzētajā lēmumā pareizi norādīts uz piekritības vispārīgo noteikumu, ka prasību ceļ pēc atbildētāja dzīvesvietas. Proti, Civilprocesa likuma 26. panta pirmā daļa noteic, ka prasību pret fizisko personu ceļ tiesā pēc tās deklarētās dzīvesvietas. Regulas Nr. 1215/2012 4. panta 1. punkts līdzīgi paredz, ka personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt minētās dalībvalsts tiesā neatkarīgi no viņu pilsonības. Attiecībā uz Regulas 17. pantā minētajiem patērētāja noslēgtajiem līgumiem Regulas 18. panta 2. punkts

¹⁴ LR Senāta Civillietu departamenta 27.02.2020. spriedums lietā Nr. SKC-181/2020. Pieejams: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi> [aplūkots 21.03.2025.]

¹⁵ LR AT Civillietu departamenta 29.09.2017. spriedums lietā Nr. SKC-160/2017. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs> [aplūkots 22.03.2025.]

īpaši noteic, ka otra līgumslēdzēja puse var celt prasību pret patērētāju vienīgi tās dalībvalsts tiesās, kurā ir patērētāja domicils. Līdz ar to, apsverot vispārīgo piekritību, tiesai bija pamats vērtēt jautājumu par atbildētāja dzīvesvietu. [...] Tātad par prasības celšanas brīdi atzīstama diena, kad prasītājs pirmoreiz iesniedzis prasības pieteikumu tiesai. Attiecīgi lietas piekritība bija nosakāma uz brīdi, kurā prasītāja SIA "GelvoraSergel" bija cēlusi prasību, proti, iesniegusi (nosūtījusi) tiesai prasības pieteikumu, kas ir 2024. gada 8. februāris."¹⁶

Ceļot jebkuru prasību, ir jāatceras, ka prasības pieteikumam ir jāatbilst sākotnēji noteiktajām formālajām likumā noteiktajām prasībām. Prasības pieteikuma formālās prasības ir vērstas uz to, lai jau pašā prasības pieteikumā noskaidrotu procesa subjektus un objektus.¹⁷ Cik godprātīgi prasītājs atspoguļos lietas apstākļus, aprakstīs tos un iesniegs pierādījumus saviem skaidrojumiem, precīzi pieteiks savus prasījumus, tik liela ir iespējamība, ka prasība tiks apmierināta.

Kopsavilkums

1. Prasības pieteikuma kvalitāte ir atkarīga no prasības pieteikuma iesniedzēja godaprāta un likumā noteikto tiesību normu ievērošanas.
2. Kvalitatīva prasības pieteikuma sagatavošana, pieņemšana un izskatīšana ir visu iesaistīto lietas dalībnieku atbildība no tā brīža, kad tās iesaistās procesā.
3. Būtu sagatavojamas vadlīnijas, kas ieteiktu prasītājam norādīt informācijas apjomu un pamatojumu, kas iekļaujams noteiktu kategoriju lietās. Tas padarītu efektīvāku un ātrāku pašu procesu.

¹⁶ LR Senāta Civillietu departamenta 10.07.2024. lēmums lietā Nr. SKC-704/2024. Pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs> [aplūkots 21.03.2025.]

¹⁷ Bukovskis V. 1933, 299. lpp.